

همکاران گیلان امروز :

وحید اسماعیلی (مسئول تحریریه)، حسین عنبری، سعید سیمپاری، علیرضا خانی، احمد خدمتگزار

نسرین شکوهی راد، وحیده اسماعیلی، شهلا ابراهیم زاده، فرشته فتوحی، سمیرا بشارت

شهرستانها : یاشار مقدم، یدالله کشاورز و محبوبه شالی

روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی گیلان
 صاحب امتیاز و مدیر مسول: **محمد کاظم شکوهی راد**
 رشت - خیابان آیت ا... احسان بخش (صیقلان - تختی) ساختمان توسکا
 طبقه ۳ کدپستی: ۴۱۷۳۳۸۰۳۳
 تلفن: ۳۲۲۶۸۱۱۲ - ۳۲۲۶۸۱۱۵ فکس: ۳۲۲۶۸۱۱۴
 لیوگرافی و چاپ: شرکت چاپ و نشر نوین تلفن: ۰۷۶-۳۳۲۳۴-۳۳۲۲۴۷۲۷
http://gilan-today.com
 پست الکترونیک: gilantoday@gmail.com

همه چیز درباره سنگ فیروزه؛ از معدن تا ویتترین

مهم این است که هنر خوبی است و اگر دوستش داشته باشید کار با دستگاه را ۶ ماهه یاد می‌گیرید.»

خانم‌ها و آلمانی‌ها بیشتر فیروزه دوست دارند!

«خانم‌ها بیشتر مشتری فیروزه زینتی هستند و انگشتر فیروزه مردانه نسبت به زنانه ۲۰ درصد فروش دارد. بازار رضا را به اسم فیروزه نیشابور می‌شناسند و به همین دلیل این جا، این سنگ مشتری بیشتری دارد. به ویژه کسانی که از شهرهای دیگر و کشورهای افغانستان و عراق می‌آیند مشتری اصلی فیروزه هستند. فیروزه «عجمی» صاف و بدون رگه و «شجر» رگه‌دار است.

در کشور خردمان قزوینی‌ها عاشق فیروزه عجمی هستند و از کشورهای خارجی، عرب‌زبان‌ها، مردم افغانستان و اندونزی هم بیشتر خریدار فیروزه شجر هستند. در میان اروپایی‌ها، آلمانی‌ها و ایتالیایی‌ها هم متقاضی فیروزه درجه یک هستند، اما پست کردن سخت است و رفت‌وآمد به این کشورها خیلی ضعیف.»

دو خانم پشت ویتترین حجره ایستاده‌اند و انگشترهای فیروزه زنانه را با دقت برانداز می‌کنند. یکی از آن‌ها می‌خواهد یکی از انگشترها را در انگشترش ببیند و قیمت آن را می‌پرسد. انگشتر ۸۰۰ هزار تومان است و یک فیروزه تراش خورده خوش‌رنگ روی رکاب ظرفیش، آن را خواستنی‌تر کرده است. دو خانم چندثانیه‌ای با نگاهی خریدارانه به انگشتری که در دست‌شان است نگاه می‌کنند و بعد از یک مشورت کوتاه، دوباره آن را به فروشنده می‌دهند و مشغول تماشای حجره‌های بعدی می‌شوند. دوباره از بیرون به حجره فیروزه‌تراشی نگاه می‌کنم. انگشترهای مردانه بزرگی که اندازه‌های غیرمتعارف دارند و فیروزه درشتی روی آن‌ها سوار است ردیف بالای ویتترین حجره را پر کرده‌اند. این کارها را بیشتر کسانی که عشق انگشتر هستند یا مجموعه‌دار، می‌خرند. این‌ها را حسینی می‌گویند و از طبقه پایین ویتترین یک رول بزرگ پارچه‌ای را بالا می‌آورد و آن را باز می‌کند. دهه‌ها تسبیح فیروزه اولین چیزی

گیلان امروز - فیروزه‌های یکی از کدهای رنگی است که جهان آن را به عنوان یک رنگ ایرانی می‌شناسد و هر وقت می‌خواهیم زیبایی آن را توصیف کنیم به دریا و آسمان پناه می‌بریم.

یکی از قدیمی‌ترین سنگ‌های جهان که زیبایی ظاهری و خواص درمانی‌اش بر جذابیت آن افزوده، فیروزه است. در فرهنگ دینی ما، داشتن انگشتری با نگین فیروزه به ویژه برای آقایان توصیه شده و در خراسان یکی از معروف‌ترین معادن فیروزه در جهان قرار گرفته که از همه کشورها، خواهان دارد. فیروزه‌های یکی از کدهای رنگی است که جهان آن را به عنوان یک رنگ ایرانی می‌شناسد و هر وقت می‌خواهیم زیبایی آن را توصیف کنیم به دریا

و آسمان پناه می‌بریم.
 «با و اجدادی فیروزه می‌خریم و می‌تراشیم. در این زمانه، اهل نیشابور، مردم برای شرکت در مزایده فیروزه به روستا می‌آیند و می‌روند و معدن فیروزه، این طور روستایمان را سرپا ننگه داشته است.» این‌ها حرف‌های «سید محمدحسینی» است که در یکی از بازارهای قدیمی مشهد یک حجره فیروزه‌تراشی دارد. این حجره که از آن حرف می‌زنم، اجاره‌ای است و مثل همه مغازه‌های دیگر طبقه بالای بازار ۲ در ۵ متری، جلوی حجره یک ویتترین جمع‌وجور دو طبقه است که بالای آن با انگشترهای زنانه و مردانه‌ای پر شده که روی همه آن‌ها فیروزه سوار است. فیروزه‌های بندانگشتی کوچکی که به آن مخراچی می‌گویند هم گوشه دیگر ویتترین خودنمایی می‌کنند.

روی دو دیوار حجره، دو ویتترین کوچک جا خوش کرده که باز هم فیروزه مهمان آن است. دو چرخ فیروزه‌تراشی هم گوشه انتهایی مغازه است که در کنار هر دستگاه یک ظرف، فیروزه تراش نخورده در آب خوابانده شده است تا فیروزه‌تراش آن‌ها را بتراشد. پسر جوانی پشت دومین دستگاه نشسته و سخت مشغول کار است. مغازه ارتفاع چندانی ندارد، اما یک نیم طبقه کوچک هم دارد که برای رفت‌وآمد به آن باید از نردبان فلزی که به دیوار چسبیده است بالا بروید و سر، خم کنید. این نیم‌طبقه محل کار «جوادآقا» است که پایه انگشتر می‌سازد و خودش را «فیلی‌ساز» معرفی می‌کند. در طبقه بالای

شده با فیروزه است و صدای چرخ فیروزه‌تراش‌ها هم تنها موسیقی که شنیده می‌شود. اگر دوست دارید از سرنوشت فیروزه و فیروزه‌تراش‌ها بیشتر بدانید، شاید خواندن روایتی که در ادامه نوشتم برایتان جالب باشد.

از معدن تا ویتترین مغازه

فیروزه و سرنوشت آن از معدن تا ویتترین مغازه، قصه بلندبالایی دارد. «حسینی» این قصه را این طور روایت می‌کند: «به‌طور معمول فیروزه را از مزایده معدن می‌خریم یا از مردم روستا که ماشین‌های ۱۰ تنی ضایعات فیروزه را به قیمت کمتری می‌خرند و امیدشان به این است که از داخل آن، فیروزه‌های قابل تراشیدن پیدا کنند و به خریدارها بفروشند. سنگ‌های درشت فیروزه با دستگاهی به نام «تیزبر» قطعه‌قطعه می‌شود. فیروزه‌های کوچک هم که به آن‌ها «عجمی» یا «شگوفه» می‌گویند نیاز به قطعه کردن ندارند و آماده تراش هستند. فیروزه‌ها بعد از چند مرحله دیگر، گذشتن از سنباده خیس و خشک و جلا دادن با یک چرم گوسفندی و سفیداب و صابون، شسته می‌شوند و آماده سوار کردن روی انگشتر و مدال، همه این کارها برای تبدیل یک سنگ فیروزه نیم تا یک کیلوپی به نگین‌های تراش خورده بین یک ماه تا ۴۵ روز زمان می‌برد. البته الان همه دنبال فیروزه‌تراش خوب هستند و برای تراش خوب به فیروزه‌تراش‌های آلمانی هم می‌کنند.»

حسینی معتقد است قیمت فیروزه را سه عامل مهم تعیین می‌کند و درباره‌اش این‌طور توضیح می‌دهد: «بی‌عیبی از همه مهم‌تر است. به این معنی که فیروزه نباید ضربه خورده و برص‌دار (لک و پیس) باشد. فیروزه هر چقدر صاف‌تر باشد بهتر است. عامل سوم وزن و اندازه فیروزه است که به نظر من در مرحله آخر قیمت‌گذاری است. در فیروزه شجر تفاوت درجه یک با درجه‌های دیگر در رگه‌هایش است. فیروزه درجه یک آبی‌تر است و پیوستگی بیشتری دارد، اما در فیروزه مثلا درجه چهار، رگه‌ها به لکه تبدیل می‌شود و با فیروزه درجه یک اختلاف قیمت چند میلیونی دارد.»

فیروزه مصری، آمریکایی و چینی هم در بازار داریم!

شاعر می‌گوید «تو مو می‌بینی و من پیچش مو». نسبت فیروزه‌تراش به شاعرها هم در همین نگاه جزئی و متکی به تجربه است. حسینی درباره این که راهی برای شناخت فیروزه اصلی برای مردم عادی وجود دارد یا نه، می‌گوید: «اگر در بازار بچرخید، متوجه می‌شوید فیروزه مصری، آمریکایی و چینی هم داریم. در کشور خودمان متأسفانه فیروزه دامغان و کرمان را به اسم نیشابور می‌فروشند. حتی خود نیشابور فیروزه‌ای دارد که رنگش به سفیدی می‌زند. این فیروزه‌ها را با فرایندی احیا می‌کنند تا به رنگ فیروزه‌های دربیانند. این‌ها را که مانند مروارید پرورشی ضعیف‌است در یک فرایند ۲۰ روزه تا پدید می‌آید می‌کنند و بعد آن را به عنوان فیروزه طبیعی می‌فروشند. تشخیص فیروزه اصلی و تقلبی برای کسانی که سال‌ها در این کار هستند آسان است، اما افراد معمولی، باید از فروشنده فاکتوری بگیرند که در آن عبارت «فیروزه نیشابور طبیعی» قید شده باشد. به ویژه اگر می‌خواهید بالای یک‌میلیون تومان هزینه کنید. الان یک انگشتر مردانه با یک رکاب خوب و فیروزه درجه یک تا ۲ میلیون تومان قیمت دارد. فیروزه خوب و درجه یک را طلاسازی سوار می‌کنند و کارهای درجه ۲ به بعد را نقره و استیل و برنج.»

حسین فرخی، ۲۴ ساله است و پشت چرخ فیروزه‌تراشی نزدیک به پنجره نشسته. یک بالشتک کوچک زیر دست راستش که در تماس با چرخ فیروزه‌تراشی است، گذاشته و نگین‌ها را یکی‌یکی می‌تراشد. در مدت زمانی که مشغول گفتگو با همکارش هستم سخت مشغول تراش است و به خواست من دستگاه را برای چند دقیقه خاموش می‌کند. او می‌گوید: «من در بازار شاگردی می‌کردم و به مرور زمان کار فیروزه‌تراش‌ها را دیدم. اهل مشهدم و معدنی (کسانی که اهل معدن فیروزه نیشابور هستند) نیستم. به دنبال کاری بودم که با آن یک هنر را یاد بگیرم و دیدم فیروزه‌تراشی هنر خوبی است. یک سال طول کشید تا فیروزه‌تراشی را یاد بگیرم و از سال ۹۳ فیروزه می‌تراشم تا استادکار شدم. راستش این کار برای کسی که می‌خواهد فقط شاگردی کند خوب نیست و کسی که وارد این حرفه می‌شود باید زمان بگذارد تا به استادکاری برسد. برای کسی هم که می‌خواهد برای خودش کار کند سرمایه‌ای نزدیک به ۲۰۰ میلیون تومان می‌خواهد که در تکمیلش راحت باشد. من این جا روزی ۸ ساعت کار می‌کنم و به طور میانگین، روزی ۱۵۰ فیروزه می‌تراشم. قیمت تراش هر فیروزه بین ۵ تا ۱۰ هزار تومان است.

است که به چشم می‌خورد. او توضیح می‌دهد: «در ۹۵ درصد تسبیح‌ها از فیروزه احیاشده استفاده می‌شود. این فیروزه‌ها، رنگ ضعیفی دارند و به همین دلیل آن‌ها را با احیا، به رنگ آبی فیروزه‌ای درمی‌آورند. ما این تسبیح‌ها را معمولاً به صورت کلی می‌فروشیم. این تسبیح‌ها به صورت گرمی محاسبه می‌شود و قیمت آن معمولاً از گرمی ۲۰ هزار تومان تا ۲۰۰ هزار تومان است. دقیقاً سه ماه طول می‌کشد تا این تسبیح‌ها آماده شوند. ما برای یک کیلو تسبیح تقریباً ۳۰ میلیون تومان هزینه می‌کنیم و بعد از چندین ماه، تنها حدود ۸ میلیون تومان به سرمایه‌مان برمی‌گردد.»

«فیلی‌سازی» یعنی چه؟

قرار بود در این گزارش تنها حرف از فیروزه باشد، اما «جواد رجایی» انگشترساز حجره فیروزه‌تراشی هم حرف‌هایی داشت. او هشت سال است که در نیم‌طبقه حجره کار می‌کند. با نردبان از محل کارش پایین می‌آید و همزمان با این که چند نمونه پایه انگشتری را که آماده کرده است نشان می‌دهد، می‌گوید: «بازاری‌ها به کار ما که آماده‌سازی پایه انگشتر است «فیلی‌سازی» می‌گویند. شبکه‌زنی، قلم‌زنی و آینه‌کاری از مراحل دیگر آماده‌سازی رکاب انگشتر است که بعد از فیلی‌سازی باید انجام شود. آماده کردن یک «فیلی» سنگین یک ساعت‌نیم زمان می‌برد و اگر روزی ۸ ساعت کار کنیم و هر روز هم کار داشته باشیم شاید روزی ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومان بتوانیم دربیوریم. اگر کسی بخواهد فیلی‌سازی را در سطح عالی یاد بگیرد باید سه تا چهار سال زمان بگذارد، اما فیلی‌سازی معمولی را طی یک سال هم می‌شود یاد گرفت. حرف من این است که اتحادیه از ما پشتیبانی نمی‌کند و به ما نقره نمی‌دهد. صنایع دستی هم ما را فراموش کرده است. قرار بود یک وام ۱۰۰ میلیون تومانی برای توسعه کارمان بدهند، من از مرداد سال گذشته به دنبال این وام بودم تا این که فروردین ماه امسال نیمی از آن را پرداخت کردند و هنوز از ۵۰ میلیون تومان دیگر، خبری نیست.»

هنرمند خواندن فیروزه‌تراش دردی دوا نمی‌کند

«می‌گویند هنرمندید، هنرمندید! اما فقط اسم‌مان هنرمند است.» این حرف سیدمحمد حسینی است. او می‌گوید: «از سال ۸۸ تا ۹۱ فیروزه‌تراش‌ها را بیمه کردند. صنایع دستی ۷۰ درصد مبلغ بیمه را پرداخت می‌کرد و ۳۰ درصدش را خودمان، اما این بیمه با این که کارت صنایع دستی و فنی‌وحرفه‌ای داشتیم و داریم بعد از مدتی قطع شد. هربار سازمان صنایع دستی بادی به غیغ ما می‌اندازد که شما هنرمندید، اما از بیمه و تسهیلات خبری نیست و به همین خاطر در این بازار ۷۰ درصد، دلال شده‌اند. ما یکی، دو سال پیش با ۱۰۰ میلیون تومان می‌توانستیم ۴ ویله (هر ویله حدود ۱۱۰ کیلوگرم است) فیروزه بخریم، اما امسال با این مبلغ تنها می‌توانیم یک ویله فیروزه از مزایده بخریم. ما فیروزه را نقدی می‌خریم، ۴۵ روز روی آن کار می‌کنیم و اجرت همه چیز را باید نقدی بدهیم و بعد آن‌ها را به صورت مدت‌دار به دیگران بفروشیم. در واقع، شاید ۲۰ تا ۳۰ درصد کارمان را بتوانیم نقد بفروشیم. نمی‌گویم کار ما سود ندارد، ولی نسبت به کارهای دیگر صرفه اقتصادی ندارد، چون جزو اولویت‌های زندگی مردم نیست.»

کشکول

راز صندلی‌های ونگوگ فاش شد

گیلان امروز - برای اولین بار راز تابلوهای صندلی‌های خالی و نسان ونگوگ فاش شد. زن برادر ونگوگ به دلیل «خشم از حملات هنرمند فرانسوی به دوست سابقش» یکی از تابلوها را که به گوگن اهداشده بود پنهان کرد. اندکی قبل از اینکه نسان ونگوگ گوش چپ خود را برید و پس از نزاع با هنرمند همکارش «پل گوگن» در شهر آزل

فرانسه در سال ۱۸۸۸ دچار اختلال روانی شد، و یک جفت نقاشی خارق‌العاده خلق کرد. یکی، صندلی گوگن، چند کتاب و یک شمع روشن را به تصویر می‌کشد که روی یک صندلی آراسته رها شده‌اند. دیگری، صندلی ونگوگ، یک پیپ و کیسه تنباکو را روی یک صندلی چوبی روستایی نشان می‌دهد. تابلوی دوم در حال حاضر به عنوان یکی از مشهورترین نقاشی‌های جهان شناخته می‌شود.

اکنون، معمای نقاشی صندلی‌ها و اینکه چرا تصویر صندلی گوگن در حالی که صندلی ونگوگ فروخته شده در مجموعه خانواده نگهداری می‌شد، بالاخره حل شد. پاسخ در تصمیم یوهانا بونگر نهفته است، که به عنوان بیوه برادر ونگوگ، تنو، این تابلوها را به ارث برده بود که در دهه‌های پس از مرگ ونگوگ در سال ۱۸۹۰، به دلیل «فرتش از گوگن»، شاهکارها را با هم به نمایش نگذازد.

تحقیقات یک آکادمیک هلندی نشان می‌دهد که برادر ونگوگ در حالی که از قرض دادن صندلی ونگوگ به نمایشگاه‌ها خوشحال بود، صندلی گوگن را عقب نگه داشت و کار را در گمنامی رها کرد.

تا اینکه در سال ۱۹۲۸، سه سال پس از مرگ او، صندلی راحتی گوگن برای اولین بار برای نمایشگاه انتخاب شد. در آن زمان، صندلی ونگوگ که از قبل معروف بود، به گالری معروف تیت فروخته شده بود.

لوتیس ون تیلبورگ، محقق ارشد موزه ونگوگ و استاد تاریخ هنر در دانشگاه آمستردام که تحقیقات خود را در دانشگاه آمستردام منتشر کرد، گفت: «یوهانا هرگز صندلی گوگن را نشان نداد، در حالی که صندلی ونگوگ به عنوان یک اثر هنری واقعا مهم معرفی شد.»

او فکر می‌کند که دلیل اینکه بونگر نمی‌خواست این نقاشی را به نمایش بگذارد این بود که پس از اینکه هنرمند فرانسوی دوست سابقش را علنا تحقیر کرد، از گوگن خوشش نمی‌آمد. «گوگن، خیلی زود، این خبر را منتشر کرد که ونگوگ نه تنها دیوانه است، بلکه او، گوگن، باید به ونگوگ نحوه نقاشی کردن را آموزش دهد. به عقیده من، بونگر این را می‌دانست و نتیجه‌گیری من این است که، به همین دلیل، او نمی‌خواست این دو عکس را کنار هم بگذارد.»

حیرت نیوزلندی‌ها از هاله نوری

ماریچ در آسمان

گیلان امروز - کاربران محلی در نیوزلند یکشنبه شب شاهد یک پدیده آسمانی شگفت انگیز در آسمان شب این کشور بودند.

حوالی ساعت ۷:۲۵: بعدازظهر الکساندر برنز، یک رصدکننده ستارگان در جزیره استوارت/راکیورا، پیامی از یکی از دوستانش دریافت کرد: «از خانه بیرون برو و به آسمان نگاه کن». برنز گفت: «به محض اینکه بیرون رفتم، کاملا واضح بود که او (دوستم) به چه چیزی اشاره می‌کند.

برنز یک هاله ماریچ بزرگ و آبی از نور را در میان تاریکی دید. برنز گفت: «این هاله شبیه به یک کهکشان ماریچی عظیمی به نظر می‌رسید که انگار از آسمان آویزان است و به آرامی در سراسر آن حرکت می‌کند. احساس بسیار وهم انگیزی داشتم.»

برنز از این پدیده جالب تعدادی عکس تهیه کرد. بنا به گفته برنز همسایه‌های او نیز به وی پیوستند و حدود پنج نفر در ایوان مشترکشان به آسمان نگاه می‌کردند.» گروه‌های رسانه‌های اجتماعی رصد ستارگان و نجوم آماتور این کشور، عکس‌هایی از این پدیده را که بیشتر در قسمت‌های جزیره جنوبی قابل مشاهده بود در شبکه‌های اجتماعی منتشر و پرسش‌هایی را مطرح کردند. پس از انتشار تصاویر تئوری‌هایی نیز مطرح شد - از بشقاب پرنده‌ها گرفته تا موشک‌های خارجی تا نمایشگرهای نور تجاری. یکی از کاربران گفت: «پیش‌بینی از سیاهچاله مداری ما». دیگری اظهار داشت: «بیگانگان دوباره مشغول هستند» اما پروفیسور ریچارد ایستر، فیزیکدان دانشگاه اوکلند، که این پدیده را «عجیب، اما به راحتی قابل توضیح» می‌نامد گفت: واقعیت احتمالا کمی ساده‌تر بود. او گفت گاهی زمانی که موشک‌های ماهواره‌ای را به مدار می‌رساند، ابرهایی از این نوع به وجود می‌آیند. ایستر در توضیح بیشتر گفت: «وقتی پيش‌رانه از پشت پرتاب می‌شود، چیزی که اساساً آب و دی‌اکسید کربن است در اختیار شما قرار می‌گیرد که برای مدت کوتاهی ابری را در فضا تشکیل می‌دهد که توسط خورشید روشن می‌شود.»

جند راه ساده برای سالم نگه داشتن گوش‌ها

اینفوگرافیک

گوش‌های ما در ۲۴ ساعت شبانه روز کار می‌کنند و اطلاعات حیاتی در مورد آنچه در اطرافمان اتفاق می‌افتد را در اختیار ما قرار می‌دهند

علائم اولیه شنوایی ضعیف را جدی بگیرید

آیا تا به حال دیدن تلوپزون را خیلی بلند کنید تا چیزی بشنوید؟ شما باید چنین علامتی را جدی بگیرید و سریع برای مشخص شدن علت آن اقدام کنید.

تعمیر کردن گوش فقط در صورت نیاز

معجزی گوش به خودی خود تعمیر می‌شوند هر گونه جرم که در ناحیه جلوی گوش قابل مشاهده است را می‌توان با یک سواب پنبه‌ای برداشت اما هرگز گوش پاک‌کن را وارد گوش نکنید.

اشیاء نوک تیز را به هیچ وجه داخل گوش نکنید

اشیاء نوک تیز را برای برداشتن جرم داخل گوش فرو نکنید زیرا علاوه بر خطر بالای آسیب، احتمال زخمی شدن وجود دارد که موم بیشتر از اینکه بهرون کشیده شود به داخل کانال گوش فشار داده شود.

اگر در معرض آلودگی صوتی و صدای بلند هستید از گوش گیر استفاده کنید

صداهای طولانی مدت بیش از ۸۵ دسی‌بل می‌توانند به شنوایی آسیب دائمی وارد کنند و اگر در معرض سطوح بالای سرو و صدا هستید باید از گوش گیر استفاده کنید.

در صورت خارش گوش به پزشک مراجعه کنید

اگر خارش شدید در داخل گوش خود دارید، برای خارش آن تلاش نکنید. اگر خارش فروکش نکرد و گوش درد نیز به آن اضافه شد، پزشک گوش و حلق و بینی باید علت را روشن کند.

مخاطب: Focus Online
 ISNA / Design : Mehdi Barazandeh